NORAKSTS

Lieta Nr.A420578510
AA43-0791-12/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 17.augustā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja A.Šteinberga,
tiesneši K.Berķis un M.Birzgalis,

piedaloties pieteicējam *J.M.*, pieteicēja pārstāvim *V.K.* un atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Aizsardzības ministrijas pārstāvei *I.G.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *J.M.* pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, grozot aizsardzības ministra 2009.gada 4.decembra pavēles Nr.128-MK pamatojumu, mantisko zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzinājumu, sakarā ar *J.M.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 8.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Nacionālo bruņoto spēku */pavēlniecība/ /darbavieta/* komandiera 2009.gada 23.oktobra paziņojumu pieteicējs informēts par to, ka profesionālā dienesta līguma termiņš beigsies 2010.gada 1.janvārī un tas netiks pagarināts. Pieteicējs ar paziņojumu iepazinies 2009.gada 26.oktobrī un atzīmējis, ka vēlas iziet medicīnisko pārbaudi.

Aizsardzības ministrs 2009.gada 4.decembrī izdeva pavēli Nr.128-MK (turpmāk – Pavēle) par pieteicēja atbrīvošanu no ieņemamā amata un atvaļināšanu no profesionālā dienesta rezervē, beidzoties profesionālā dienesta termiņam, ja līgumu nepagarina.

Aizsardzības ministrs, izskatot pieteicēja iesniegumu, 2010.gada 2.februārī pieņēma lēmumu Nr.MV-N/322 (turpmāk – Lēmums), ar kuru atteica grozīt atvaļināšanas pamatojumu, norādot, ka Pavēlē norādītais pamatojums ir tiesisks.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2010.gada 1.martā saņemts pieteicēja pieteikums, no kura izriet lūgums par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, grozot Pavēli un atvaļinot pieteicēju no profesionālā dienesta, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 3.punktu, un izbeigt ar pieteicēju noslēgto profesionālā dienesta līgumu, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 43.panta otrās daļas 2.punktu, kā arī par mantisko

zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzinājumu. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs norāda, ka netika nosūtīts uz medicīnisko pārbaudi, kā to paredz Militārā dienesta iekārtas reglamenta 1856., 1857., 1858.punkts un Militārā dienesta likuma 52.panta astotā daļa.

[2.2] Saņemot Pavēli, pieteicējs pats vērsās VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Arodu un radiācijas medicīnas centrā, lai noteiktu savu veselības stāvokli, un 2009.gada 23.decembrī saņēma ārstu komisijas atzinumu Nr.3178, kurā konstatēts, ka pieteicēja slimība ir arodslimība, kas gūta militārā dienesta laikā, pildot militārā dienesta pienākumus, un pieteicējs nav derīgs militārajam dienestam, proti, kontrindicēts darbs.

Aizsardzības ministrija neņēma vēra šo atzinumu un negrozīja Pavēli, līdz ar to pieteicējs nesaņēma atbilstošas sociālās garantijas, kas ir paredzētas Militārā dienesta likumā un Militārpersonu izdienas pensiju likumā.

[2.3] Pavēle nav noformēta atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 9.punkta prasībām.

[3] Aizsardzības ministrija (turpmāk arī – atbildētājs) rakstveida paskaidrojumos tiesai norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms turpmāk minēto apsvērumu dēļ.

[3.1] Pavēle ir tiesiska un pamatota, jo tās izdošanas procesā ir ievērotas procesuālās tiesību normas, tajā norādītais izdošanas tiesiskais pamats atbilst faktiskajiem apstākļiem, kas pastāvēja atvaļināšanas procesa uzsākšanas brīdī.

[3.2] 2009.gada 23.oktobrī, sagatavojot paziņojumu profesionālā dienesta karavīram Nr.07-07.3/11-22/1708, spēkā bija SIA „RAKUS" klīnikas „Gaiļezers" medicīniskās komisijas slimības apliecībā Nr.131 konstatētais, proti, pieteicējs derīgs militārajam dienestam; speciālā kontingenta, gaisa desanta vai jūras dienestam nederīgs. Savukārt ārstu komisijas atzinums Nr.3178 tika pieņemts tikai 2009.gada 23.decembrī, tas ir, divus mēnešus pēc pieteicēja atvaļināšanas procesa uzsākšanas.

[3.3] Pieteicējs atvaļināšanas pamatojuma maiņas gadījumā papildus iegūtu tikai tiesības uz sociālajām garantijām, kas ir noteiktas Ministru kabineta 2003.gada 3.jūnija noteikumos Nr.288 „Kārtība, kādā Aizsardzības ministrija sedz izdevumus par profesionālā dienesta karavīriem sniegtajiem veselības aprūpes pakalpojumiem", nevis pieteikumā tiesai norādītos zaudējumus.

Ar Aizsardzības ministrijas 2010.gada 5.marta lēmumu Nr.039 „Par karavīra veselības bojājuma pabalsta piešķiršanu atvaļinātajam */dienesta pakāpe/ J.M.*" pieteicējam tika piešķirts vienreizējais pabalsts 10000 latu apmērā kā karavīram, kurš gada laikā pēc atvaļināšanas no profesionālā dienesta atzīts par trešās grupas invalīdu tādas slimības dēļ, kuras cēlonis saistīts ar militārā dienesta izpildi (arodslimību). No šī lēmuma satura ir secināms, ka pamats šāda pabalsta izmaksāšanai nav saistīts ar atvaļināšanas pavēles tiesisko pamatu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 8.marta spriedumu *J.M.* pieteikums noraidīts.

Spriedums motivēts šādi.

[4.1] Tiesa atzina, ka atbildētāja pieļautais procesuālais pārkāpums, nenosūtot pieteicēju uz medicīnisko pārbaudi, nav ietekmējis lietas iznākumu.

Tiesa norādīja, ka Aizsardzības ministrijas 2005.gada 19.decembra noteikumos Nr.9-not „Karavīru atvaļināšanas no profesionālā dienesta noteikumi" (turpmāk – Karavīru atvaļināšanas noteikumi) paredzētās iespējas iziet medicīnisko pārbaudi ir noteiktas jebkurā no atvaļināšanas gadījumiem un tās mērķis nav mainīt atvaļināšanas pamatojumu, bet noteikt, vai no profesionālā dienesta atvaļinātajam karavīram jāstājas militārā dienesta rezerves uzskaitē, jo tikai karavīram, kurš sasniedzis militārā dienesta rezervei noteikto maksimālo vecumu vai ir atzīts par nederīgu militārajam dienestam veselības stāvokļa dēļ, vai viņam ir atņemta dienesta pakāpe, nav pienākuma stāties uzskaitē. Tādējādi iespēja iziet medicīnisko pārbaudi ir vērtējama kā viena no jau iesāktās atvaļināšanas procedūras sastāvdaļām, kuras rezultāti nevar mainīt jau uzsāktās atvaļināšanas procedūras pamatojumu.

Tiesa noskaidroja, ka karavīriem, tajā skaitā pieteicējam, veselības pārbaudes tika veiktas regulāri. Līdz ar to mērķis noskaidrot, vai karavīrs atbilst reglamentā noteiktajām veselības stāvokļa prasībām un vai karavīrs nav atvaļināms no dienesta, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 43.panta otrās daļas 2.punktu, tika sasniegts ar citiem līdzekļiem – ar obligātām regulārām medicīniskajām pārbaudēm.

[4.2] Tiesa konstatēja, ka šajā lietā pēc vadības iniciatīvas tika uzsākts pieteicēja atvaļināšanas process saistībā ar to, ka beidzas profesionālā dienesta līguma termiņš un tas netiek pagarināts. Tātad, pirms tika sagatavots 2009.gada 23.oktobra paziņojums, iestāde nekonstatēja Militārā dienesta likuma 43.panta otrajā daļā paredzētos apstākļus, lai profesionālā dienesta līgumu pēc vadības iniciatīvas ar karavīru izbeigtu pirms termiņa. Nepastāvot šādiem apstākļiem, iestādei nav rīcības brīvības.

Tiesa atzina, ka prasījums par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, grozot Pavēles pamatojumu, ir noraidāms, pamatojoties uz to, ka profesionālā dienesta līguma termiņš ir beidzies, kas izslēdz piemērot attiecīgās tiesību normas, kas noteic, ka līgums būtu izbeidzams pirms termiņa.

[4.3] Attiecībā uz pieteicēja pieteikumā un tiesas sēdē citiem izteiktajiem prasījumiem un lūgumiem (par Militārā dienesta likumā noteikto pabalstu un kompensāciju izmaksu) tiesa norādīja, ka šādi prasījumi būtu saistīti ar pieteicējam nelabvēlīgā administratīvā akta (Pavēles) izpildes seku novēršanu un tie būtu izmaksājami sakarā ar atvaļināšanas pamatojuma maiņu, ņemot vērā pieteicējam jau izmaksātos pabalstus un kompensācijas.

Ņemot vērā to, ka šajā lietā tiesa nekonstatēja priekšnosacījumus pieteicējam labvēlīgāka administratīvā akta izdošanai, grozot Pavēles

pamatojumu, tiesa atzina, ka tai nav atsevišķi jāvērtē pieteicēja prasījumi par pabalstu un kompensāciju izmaksu.

[4.4] Tiesa noraidīja kā nepamatotu pieteicēja prasījumu par atlīdzinājuma noteikšanu, jo lietā nav konstatēts, ka iestāde būtu pieņēmusi prettiesisku administratīvo aktu, ar kuru būtu nodarīti mantiskie zaudējumi vai morālais kaitējums.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 8.marta spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[5.1] Tiesa nav izvērtējusi pierādījumus atbilstoši Administratīvā procesa likuma 154.panta prasībām.

[5.2] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka nav ticis ievērots pavēles izdošanas un spēkā stāšanās termiņš. Pieteicējs Pavēli saņēma pa faksu tikai 2009.gada 11.decembrī. 2005.gada 7.februara līguma par profesionālo dienestu beigu termiņš bija 2010.gada 1.janvāris. Atbilstoši Karavīru atvaļināšanas noteikumu 11.4. un 15.1.apakšpunktam karavīru atvaļina no profesionālā dienesta ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms līguma termiņa beigām vai attiecīgi vienu mēnesi pēc rakstiska medicīniskā atzinuma saņemšanas.

[5.3] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka Pavēle neatbilst Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 9.punkta prasībām, tajā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt vai pārsūdzēt.

[5.4] Tiesa ir nepamatoti atsaukusies uz SIA „RAKUS" klīnikas „Gaiļezers" medicīniskās komisijas izdoto slimības apliecību Nr.131, jo tā neattiecas uz šo lietu un ir izdota, pamatojoties uz citu gadījumu.

[5.5] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka pieteicējs, saņemot 2009.gada 23.oktobra paziņojumu, izteica vēlmi iziet medicīnisko pārbaudi, bet uz to netika nosūtīts, lai gan iestādes pienākums pieteicēju nosūtīt uz medicīnisko pārbaudi izriet no Militārā dienesta iekārtas reglamenta 1856., 1857. un 1858.punkta un Militārā dienesta likuma 52.panta astotās daļas. Nav ievērots demokrātiskās iekārtas princips un samērīguma princips, ņemot vērā, ka, mainoties atvaļināšanas iemeslam, mainās arī sociālo garantiju apmērs.

Pieteicējs pats vērsās VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Arodu un radiācijas medicīnas centrā, kas saskaņā ar Militārā dienesta likuma 52.panta astoto daļu vienīgais ir kompetents noteikt dienesta laikā iegūtas slimības cēloņa saistību ar dienesta pienākumu izpildi. Par komisijas atzinumu Nr.3178 pieteicējs jau 2010.gada 23.decembrī ziņoja Nacionālo bruņoto spēku */pavēlniecība/ /darbavieta/* komandierim.

[5.6] Pieteicējs uzskata, ka iestādes kļūda nedrīkst radīt personai nelabvēlīgas sekas.

[6] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumos par pieteicēja apelācijas sūdzību norāda, ka uzskata to par nepamatotu.

[7] Apelācijas instances tiesas sēdē pieteicējs apelācijas sūdzību uzturēja. Atbildētāja pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[8] Pieteicējs ir atvaļināts no militārā dienesta, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 2.punktu, beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam, jo profesionālā dienesta līgums netika pagarināts.

Pieteicējs norāda, ka iestāde ir pieļāvusi būtiskus procesuālus pārkāpumus Pavēles izdošanas procesā (atvaļināšanas kārtībā) un viņš bija atvaļināms, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 3.punktu, izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 43.panta otrās daļas 2.punktu – ja karavīrs atzīts par nederīgu aktīvajam dienestam veselības stāvokļa dēļ.

[9] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējs bija atvaļināms sakarā ar līguma termiņa beigām (Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 2.punkts) vai sakarā ar neatbilstību dienestam veselības stāvokļa dēļ (42.panta pirmās daļas 3.punkts un 43.panta otrās daļas 2.punkts).

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts) 2011.gada 29.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKA-489/2011 un 2011.gada 18.jūlija spriedumā lietā Nr.SKA-534 jau ir vērtējis, kuram no minētajiem atvaļināšanas pamatiem dodama priekšroka to konkurences gadījumā.

Senāts minētajās lietās, interpretējot Militārā dienesta likuma 42.panta un 43.panta otrās daļas normas, atzina, ja konkurē likuma 42.panta pirmās daļas 1.punktā vai 43.panta otrajā daļā un 42.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētie atvaļināšanas pamati, priekšroka dodama 42.panta pirmās daļas 1.punkta vai 43.panta otrās daļas pamatam. Nav nozīmes, cik daudz laika vēl palicis līdz karavīra līguma termiņa beigām. Ja laikā, kad atklājas kāds no 43.panta otrajā daļā minētajiem apstākļiem, karavīra līguma termiņš vēl nav beidzies un karavīrs nav atvaļināts, tad piemērojams attiecīgais 43.panta otrās daļas punkts, lai cik maz laika arī būtu palicis līdz līguma termiņa beigām. 43.panta otrās daļas noteikuma par atvaļināšanu pirms līguma beigu termiņa jēga ir noteikt, ka līgums obligāti izbeidzams, tiklīdz atklājas kāds no tā pirmstermiņa izbeigšanas pamatiem, nevis noteikt, ka līgums uz šiem pamatiem nav izbeidzams, ja līguma termiņš tāpat drīz beigsies.

Tātad, ja ar medicīniskās pārbaudes atzinumu tiek konstatēts, ka karavīrs nav derīgs dienestam veselības stāvokļa dēļ, tad karavīrs ir atbrīvojams minētā iemesla dēļ.

[10] Pieteicējs sava prasījuma pamatojumam atsaucas uz VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Arodu un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas arodslimībās 2010.gada 23.decembra atzinumu Nr.3178 „Par arodslimību", kurā konstatēta arodslimība (mugurkaulāja jostas / krustu spondiloze ar S1 sin > dx, L5 sin saknīšu sāpju sindromu; mugurkaulāja kakla daļas spondiloze ar neiroreflektoru sāpju sindromu), kas gūta militārā dienesta laikā, pildot militārā dienesta pienākumus. Norādīts, ka pieteicējam ir kontrindicēts darbs visu augšminēto kaitīgo faktoru ietekmē (fizikālie faktori – mainīga darba vides temperatūra – aukstums \ karstums \

mitrums \ sausums, caurvējš, fiziskās pārslodzes – piespiedu darba poza – stāvus, saliecoties, visa ķermeņa vibrācija, lokāls roku, muguras muskuļu sasprindzinājums, kravas pārnešana kustībā, ejot).

Apgabaltiesa konstatē, ka minētais atzinums izdots Militārā dienesta likuma 52.panta astotās daļas *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2009.gada 31.decembrim)* kārtībā, atbilstoši kam dienesta laikā iegūtas slimības cēloņa saistību ar dienesta pienākumu izpildi nosaka Arodslimību un staru pataloģiju centrs (pēc reorganizācijas - VSIA „Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" Aroda un radiācijas medicīnas centrs).

Apgabaltiesa norāda, ka izskatāmās lietas ietvaros ir nozīme nevis apstāklim, vai pieteicējam ir arodslimība (slimība, kura cēloniski saistīta ar dienesta pienākumu izpildi), bet – vai pieteicēja veselības pārbaudē ir konstatēts, ka viņš ir dienestam nederīgs.

No Militārā dienesta likuma 52.panta trešās daļas izriet, ka karavīru var atvaļināt no dienesta sakarā ar veselības stāvokļa neatbilstību aktīvajam dienestam, kam par iemeslu, citastarp, bijusi slimība, kuras cēlonis saistīts ar militāro dienestu. Taču no normatīvajiem aktiem neizriet, ka, arodslimības esamība pati par sevi dod pamatu atzīt, ka karavīrs ir dienestam nederīgs.

Konkrētajā gadījumā VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Arodu un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas arodslimībās 2010.gada 23.decembra atzinums Nr.3178 pēc būtības neatšķiras no SIA „RAKUS" klīnikas „Gaiļezers" medicīniskās komisijas 2009.gada 17.augusta slimības apliecībā Nr.131 konstatētā, ka slimība ir gūta militārā dienesta laikā, pildot militārā dienesta pienākumus. Tomēr pie šādiem apstākļiem medicīniskā komisija pieteicēju ir atzinusi par derīgu militārajam dienestam.

[11] No Karavīru atvaļināšanas noteikumu 11.2.2.apakšpunkta *(2009.gada 9.jūlija noteikumu redakcijā)* izriet, ka, informējot karavīru par to, ka profesionālā dienesta līguma termiņš ir beidzies un tas netiks pagarināts, karavīrs ir jāinformē arī par medicīnisko pārbaudi vai iespēju atteikties no tās saskaņā ar Aizsardzības ministrijas 2007.gada 21.augusta noteikumu Nr.63-Not „Kārtība, kādā veic medicīnisko pārbaudi miera un mobilizācijas gadījumā personām, kuras pretendē uz karavīru amatiem Nacionālajos bruņotajos spēkos, karavīriem, militārajiem darbiniekiem, zemessargiem, rezerves karavīriem un rezervistiem" (turpmāk – Medicīniskās pārbaudes noteikumi) 68.punktu un Militārā dienesta iekārtas reglamenta 1857.punktu.

Medicīniskās pārbaudes noteikumu 68.punkts noteic, ka karavīriem, kurus atvaļina no dienesta, ir tiesības iziet stacionāro vai ambulatoro medicīnisko pārbaudi (ekspertīzi). Militārā dienesta iekārtas reglamenta 1857.punkts noteic, ka Medicīnisko pārbaudi izdara stacionārā vai ambulatorā medicīniskā komisija pēc pārbaudāmā karavīra izvēles. Atvaļināmajam profesionālā dienesta karavīram ir tiesības atteikties no medicīniskās pārbaudes, apstiprinot to rakstiski.

Pieteicējs, iepazīstoties ar 2009.gada 23.oktobra paziņojumu Nr.07-07.3/11-22/1708, apliecināja vēlmi veikt medicīnisko pārbaudi, taču uz to

netika nosūtīts, jo atbildētājs, atsaucoties uz SIA „RAKUS" klīnikas „Gaiļezers" medicīniskās komisijas slimības apliecību Nr.131, atzina, ka atbildētāja rīcībā esošā informācija apliecina, ka pieteicējs ir derīgs dienestam.

Apgabaltiesas ieskatā, atbildētāja rīcība, nenosūtot pieteicēju uz veselības pārbaudi, nebija pamatota, jo karavīram ir tiesības uz veselības stāvokļa novērtējumu tieši pirms atvaļināšanas, un principā nav atstājama bez ievērības iespēja, ka pēc iepriekš veiktās medicīniskās pārbaudes situācija ir mainījusies.

Līdz ar to noskaidrojams, vai minētais procesuālais pārkāpums ir ietekmējis pārsūdzēto lēmumu pēc būtības, proti, vai pastāv iespēja, ka pieteicēja atkārtotas medicīniskās pārbaudes rezultātā pieteicējs varēja tikt atzīts par nederīgu militārajam dienestam.

[12] Ar SIA „RAKUS" klīnikas „Gaiļezers" medicīniskās komisijas (pārbaudes rezultātus apstiprinājis Nacionālo bruņoto spēku Centrālās medicīniskās komisijas priekšsēdētājs) slimības apliecību Nr.131 pieteicēja veselības stāvoklis novērtēts ar kapacitāti 5, veselības kategoriju B, un pieteicējs atzīts par derīgu militārajam dienestam.

Atbilstoši Medicīniskās pārbaudes noteikumu 3.pielikumam kapacitātei „5" slimību un fizisko trūkumu vispārējs raksturojums ir: „sekas pēc slimībām un traumām ar stabilām anatomiskām izmaiņām, bez orgānu un sistēmu funkciju traucējumiem", atbilstošais atzinums: „derīgs militārajam dienestam; speciālā kontingenta, gaisa desanta un jūras dienestam nederīgs".

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējs 2009.gada 27.augustā apstrīdēja 2009.gada 17.augusta slimības apliecībā Nr.131 konstatētos medicīniskās pārbaudes rezultātus. Veselības inspekcija laika periodā no 2009.gada 3.novembra līdz 2010.gada 3.februārim veiktajā ekspertīzē attiecībā uz pieteicēja medicīnisko aprūpi Nacionālajos bruņotajos spēkos laika posmā no 1993.gada 6.marta līdz 2009.gada 3.novembrim medicīniskās aprūpes, darbaspēju ekspertīzes un medicīniskā atzinuma pārkāpumus nekonstatēja. Veselības inspekcija, atsaucoties uz Medicīniskās pārbaudes noteikumiem, secināja, ka analizētajā pieteicēja medicīniskajā dokumentācijā norādītās saslimšanas neierobežo derīgumu militārajam dienestam *(Veselības inspekcijas 2010.gada 3.februāra atzinums Nr.12903/1141/4.301, lietas 84.-98.lapa)*.

Nav pamatots pieteicēja viedoklis, ka slimības apliecībā Nr.131 konstatētais nav attiecināms uz izskatāmo lietu, jo tā ir izdota, pamatojoties uz citu gadījumu. Minētais atzinums, kura pareizību ir pārbaudījusi kompetenta iestāde, ir uzskatāms par Nacionālo bruņoto spēku Centrālās medicīniskās komisijas atzinumu par pieteicēja atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām karavīra veselības stāvokļa prasībām.

Ņemot vērā, ka Veselības inspekcija pārbaudīja pieteicēja medicīnas dokumentāciju par laika periodu līdz 2009.gada 3.novembrim, apgabaltiesai nav pamata uzskatīt, ka, veicot medicīnisko pārbaudi pēc 2009.gada 26.oktobra, atzinuma saturs varēja būt citāds. No Veselības inspekcijas

atzinuma satura izriet, ka tikusi pārbaudīta pieteicēja medicīniskā dokumentācija, kurā ietverti ikgadējās dispanserizācijas rezultāti, sākot no 1999.gada (izņemot 2004.gadu), konstatēts, ka pēc dispanserizācijas rezultātiem pieteicējam noteiktas veselības kategorijas A un B, kapacitāte 5 un 6, no 2002.gada – derīgs militārajam dienestam, speciālā kontingenta, gaisa desanta vai jūras dienestam nederīgs.

[13] Apgabaltiesa secina, ka atbildētājam, saņemot VSIA „Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca" Arodu un radiācijas medicīnas centra ārstu komisijas arodslimībās 2010.gada 23.decembra atzinumu Nr.3178 „Par arodslimību", nebija pienākuma uzsākt pieteicēja atvaļināšanas procedūru, pamatojoties uz nosacījumu: karavīrs atzīts par nederīgu aktīvajam dienestam veselības stāvokļa dēļ.

Līdz ar to nav pamatoti pieteicēja iebildumi par Karavīru atvaļināšanas noteikumu 15.1.apakšpunkta pārkāpumu (minētā tiesību norma noteic, ka, izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa, ja karavīrs atzīts par nederīgu aktīvajam dienestam veselības stāvokļa dēļ, karavīru atvaļina no profesionālā dienesta ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc rakstiska medicīniskās ekspertīzes komisijas atzinuma (slimības apliecības) saņemšanas NBS vienībā).

Ievērojot minēto, atbildētajam bija tiesisks pamats pieņemt pavēli par pieteicēja atvaļināšanu no profesionālā dienesta, beidzoties līguma darbības termiņam.

[14] Pieteicējs norāda, ka nav ticis ievērots pavēles izdošanas un spēkā stāšanās termiņš, kas noteikts Karavīru atvaļināšanas noteikumu 11.4.apakšpunktā.

Atbilstoši Karavīru atvaļināšanas noteikumu 11.4.apakšpunktam, ja profesionālā dienesta līguma termiņš netiek pagarināts, ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms līguma termiņa beigām attiecīgā līmeņa komandieris (priekšnieks) izdod personālsastāva pavēli par karavīra atbrīvošanu no amata un atvaļināšanu no dienesta (neizslēdzot viņu no vienības personālsastāva saraksta).

Izskatāmajā gadījuma pavēle tika izdota 2009.gada 4.decembrī, tātad mazāk kā vienu mēnesi pirms līguma termiņa beigām. Tomēr apgabaltiesa nekonstatē, ka minētais procesuālais pārkāpums būtu ietekmējis lietas rezultātu, proti, nav pamata uzskatīt, ka, pavēli izdodot ātrāk, rezultāts varētu būt citāds.

[15] Pieteicējs norāda, ka aizsardzības ministra 2009.gada 4.decembra pavēle Nr.128-MK neatbilst Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 9.punkta prasībām, proti, tajā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt vai pārsūdzēt.

Tas, ka iestāde sākotnējā lēmumā nav norādījusi uz tā pārsūdzēšanas iespējām, nav ietekmējis pieteicēja tiesības to darīt. Pieteicējs, neatkarīgi no

iestādes norādes, šo administratīvo aktu bija apstrīdējis iestādē un pēc tam tiesā.

[16] Ar 2010.gada 17.marta lēmumu Administratīvā rajona tiesa ir nolēmusi pieņemt pieteikumu un ierosināt lietu par pienākuma uzdošanu aizsardzības ministram izdot pieteicējam labvēlīgāku administratīvo aktu – grozīt aizsardzības ministra 2009.gada 4.decembra pavēli Nr.128-MK. Ar pārsūdzēto spriedumu tiesa minēto prasību ir noraidījusi.

Apgabaltiesa konstatē, ka pieteikumā ir ietverti arī citi prasījumi:

[16.1] prasījums par mantisko zaudējumu atlīdzinājumu Ls 4402 apmērā, ko veido: nodokļu pārmaksa Ls 70; neizmaksātā kompensācija par saslimšanu Ls 2058; bankas kredīta sadārdzinājums, mainot līguma nosacījumus sakarā ar nesaņemto kompensāciju Ls 1587; nesaņemtā izdienas pensija par janvāri un februāri Ls 178; pārstāvja atlīdzība Ls 480; notāra valsts nodeva par pilnvaru Ls 24,86; bankas komisija par izziņas saņemšanu Ls 5;

[16.2] prasījums par morālā (personiskā) kaitējuma atlīdzinājumu Ls 25000 apmērā;

[16.3] prasījums par pabalsta izmaksu sakarā ar III grupas invaliditāti Ls 10000 apmērā saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 21.panta pirmās daļas 3.punktu;

[16.4] prasījums par pienākuma uzlikšanu Aizsardzības ministrijai veikt medicīnisko rehabilitāciju.

Rajona tiesa nav atteikusies pieņemt pieteikumu kādā tā daļā. Citastarp, lēmumā ir pamatoti norādīts, ka [16.3] un [16.4] norādītais lūgums nav uzskatāms par patstāvīgu prasījumu, bet izriet no pamatprasījuma par pieteicējam labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, proti, pieteikuma apmierināšanas gadījumā pieteicējam būtu tiesības iegūt normatīvajos aktos noteiktās sociālās garantijas. No [16.3] norādītā prasījuma pieteicējs vēlāk ir atteicies *(lietas 54.lapa)*. Savukārt attiecībā uz [16.1] un [16.2] norādīto prasījumu tiesa atzinusi, ka aizsardzības ministram kā iestādei (amatpersonai) nav augstākas iestādes un tā pieņemtie administratīvie akti ir pārsūdzami tiesā bez apstrīdēšanas, līdz ar to prasījums par atlīdzinājumu ir pieņemams.

Rajona tiesa sprieduma motīvu daļas 13.punktā pamatoti norādījusi, ka pieteicēja prasījums par atlīdzinājuma noteikšanu ir noraidāms kā nepamatots, jo lietā nav konstatēts, ka iestāde būtu pieņēmusi prettiesisku administratīvo aktu, ar kuru būtu nodarīti mantiskie zaudējumi vai morālais kaitējums.

Lai arī sprieduma rezolutīvajā daļā attiecīgais prasījums nav izlemts, konkrētajā gadījumā šāds sprieduma trūkums nav pamats secinājumam, ka lietā nav pilna tiesas sprieduma, un nenoved pie sprieduma atcelšanas, bet ir vērtējams kā tiesas neuzmanības kļūda sprieduma rezolutīvās daļas noformēšanā. Kā redzams no sprieduma motīvu daļas, tiesa ir izvērtējusi pieteikumu pilnā apjomā, proti, tā ir argumentēti paudusi savu attieksmi, kāpēc pieteikums pārējā daļā nav pamatots un ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *J.M.* pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, grozot aizsardzības ministra 2009.gada 4.decembra pavēles Nr.128-MK pamatojumu, mantisko zaudējumu un morālā kaitējuma atlīdzinājumu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	A.Šteinberga
Tiesneši	*(paraksts)*	K.Berķis
	(paraksts)	M.Birzgalis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese A.Šteinberga
2012.gada 17.augustā